

Dialog & netværk

FOR KVINDERS RETTIGHEDER I MALI

KVINDERNES U-LANDSUDVALG samarbejder med kvindeorganisationer i **Mali**

➤ Om at give kvinder en stemme i samfundet

➤ Ruste piger og unge kvinder til at tage vare på deres eget liv gennem uddannelse og grundlæggende kendskab til pigers og kvinders rettigheder i samfundet

Mali er et nyt afrikansk samarbejdsland for dansk ulandsbistand. Danmark indleder i 2007 et helt nyt landeprogram, hvor kvinders rettigheder og ligestilling står højt på dagsordenen.

Det er en enorm udfordring, som Kvindernes U-landsudvalg (KULU) ønsker at bidrage konstruktivt til. Derfor er KULU og det panafrikanske kvindenetværk FEMNET gået sammen om at udbygge partnerskabet med kvindeorganisationer i Mali gennem FEMNET Mali (*).

FEMNET Mali og KULU vil opbygge projektsamarbejde med fokus på at styrke maliske kvinders netværk og indflydelse i samfundet, og pigers uddannelse og kendskab til deres rettigheder.

➤ **FEMNET OG KULU MENER,**

at det er afgørende, at kvindenetværk og organisationer styrkes, så de kan sikre, at kvinders rettigheder kommer på dagsordenen nationalt, regionalt og lokalt.

De skal sikres en stemme i udformningen af nye nationale tiltag for fattigdomsbekæmpelse og styrkelse af kvinders rolle i samfundet. Udover at være talerør

og vagthund i nationale beslutninger, kan de bidrage positivt til at styrke kvinders netværk, organisering og mulighed for indflydelse på regionalt og lokalt plan.

Med et styrket netværk kan der gennemføres effektive kampagner om vigtige emner som pigers adgang til uddannelse, udskydelse af ægteskab og børnefødsler, adgang til og kontrol over jord og andre resurser, arveret m.m.

Mali skraber bunden i Afrika, når det gælder kvinders indflydelse, repræsentation og uddannelse:

- Kun 1,2% af kvinderne deltager i beslutten de organer i Mali. Kun 15 ud af 147 medlemmer af Mali's parlament er kvinder.
- Kun 12 % af alle voksne kvinder kan læse og skrive. 51 % af alle piger kommer i skole, men under en tredje del afslutter grundskolen (6. klasse).
- Kun ca. 10 % af pigerne fortsætter skolegangen efter det 6. skoleår.

– Kvinder kan bryde fattigdommen, hvis de får rettigheder, resurser og indflydelse

FNs 2015 Mål:

Mål 1: Udrydde ekstrem fattigdom og sult

Mål 3: Fremme Ligestilling og styrke kvinders rettigheder

> FEMNET MALI

er national platform for det panafrikanske kvindenetværk FEMNET – The African Women's Development and Communication Network.

FEMNET MALI stiftedes som nationalt netværk i Mali i 2004. I dag er der 56 medlemsorganisationer fra hele Mali. Målet er at nå ud i alle egne af Mali med tilbud om aktiviteter, der kan styrke kvinders organisering og netværk, uddannelse i rettigheder og fortalervirksomhed samt anden træning, information og dokumentation.

FEMNET Mali har organiseret flere seminarer og workshops med fokus på 2015 Målene, 10 års status efter FN's 4. verdenskvindekonference i 1995 samt kvinders rolle i forebyggelse af konflikter og krige.

> DET PANAFRIKANSKE FEMNET NETVÆRK

koordinerer udveksling af erfaringer, information og strategier for fremme af kvinders menneskerettigheder i Afrika – og opbygger netværk, kommunikation og kapacitet til fortalervirksomhed blandt afrikanske kvindeorganisationer på nationalt, regionalt og internationalt niveau. - Læs mere på www.femnet.or.ke

> KVINDERNES U-LANDSUDVALG

Rosenørns Allé 12 st. 1634 København V Tlf. 33 15 78 70 Fax. 33 32 53 30 E-mail: kulu@kulu.dk

www.kulu.dk

Dialog & netværk

FOR KVINDERS RETTIGHEDER I MALI

KVINDER i **Mali** skal have en stemme i samfundet

> **Projekt 1:**

Styrke kvinders netværk i Mali, så kvinder får indflydelse og bliver effektive fortalere for kvinders og pigers rettigheder.

> FEMNET Mali og KULU vil styrke kvinders indflydelse og deltagelse i samfundet ved at bygge på kvinders egne organiseringer og netværk. Uddannelse i rettigheder og fortalervirksomhed skal give kvinder redskaber til at tale for deres egne rettigheder og at deltage i besluttende organer. Et styrket netværk og udveksling mellem kvindeorganisationer og grupper i Mali skal øge kvinders synlighed og slagkraft nationalt og lokalt, og sikre at endnu flere kvinder kan inddrages. En national kampagne skal sætte kvinders rettigheder på dagsordenen og involvere nationale og lokale myndigheder, religiøse institutioner og beslutningstagere.

Kvinder i Mali får stadig større ansvar for familiens daglige forsørgelse og overlevelse. Men selvbestemmelse og indflydelse i familien og lokalsamfundet følger ikke med.

Kvinder er afhængige af ægtemænd, fædre og brødre, for at få adgang og brugsret til jord og resurser. Og selv om de har deres egne indtægter, har de ikke selv kontrol med dem. Som del af mandens hushold er kvinden mandens 'ejendom'.

Kvindes bevægelsesfrihed og valgmuligheder er begrænset og bestemt af andre. Traditionelle kønsroller i Mali er sejlivede, og samfundet er stærkt kønsopdelt. Kvinder tager del i traditionelle ceremonier og kvinders egne selvhjælpsgrupper. Men når det gælder formelle beslutninger i lokalsamfundet, er kvinder sat udenfor indflydelse.

Med kun 1,2 % er kvinder er meget svagt repræsenteret i besluttende strukturer på alle niveauer i Mali. Alligevel er der kvinder på de fleste niveauer i samfundet.

Kvindes deltagelse i besluttende strukturer i **Mali:**

- > Der er kun 1,2% kvinder i besluttende organer i Mali
- > 15 ud af 147 parlamentsmedlemmer er kvinder (10,2 %)
- > 4 ud af 24 ministre er kvinder (16,6 %)
- > 5 ud af 677 borgmestre i landbokommuner er kvinder (0,7%)
- > Alle 19 borgmestre for bykommuner er mænd.
- > At stemme eller opstille til valg kræver et identitetspapir. Men langt de fleste kvinder i Mali har ikke identitetspapirer.

– Kvinder kan bryde fattigdommen, hvis de får rettigheder, resurser og indflydelse

Mali var blandt de første afrikanske lande, der i 1985 underskrev FNs Kvindekongvention, CEDAW. I 2000 fulgte Mali op med at tilslutte sig FNs kvinderettighedsprotokol. Landet har dermed forpligtet sig til at omsætte CEDAW konventionen i national lovgivning. Mali har også underskrevet den afrikanske kvinderettighedsprotokol.

Et forslag til ny familielovgivning blev fremsat i 2002 til erstatning for en forældet og diskriminerende Ægteskabs- og Guardianship lovgivning. Den ny lov har indarbejdet krav fra CEDAW. Men vedtagelsen af familievenen er forsinket af modstand og krav om en ny gennemgang og revision.

> VERDENSSAMFUNDET HAR BESLUTTET:

- At fremme ligestilling og styrke kvinders rettigheder
- > **Mål 3, 2015 Målene**
 - At sikre ligestilling og fjerne diskrimination i lovgivning og i praksis
 - At sikre kvinder lige adgang til og fuld deltagelse i magtstrukturer og beslutningstagning Beijing Platform for Action, 1995

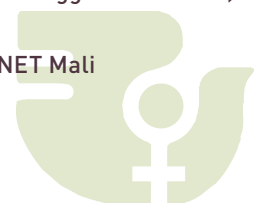
> LOVGIVNING & INTERNATIONALE KONVENTIONER

Mali's forfatning gør ikke forskel på kvinder og mænd, når det gælder lige rettigheder og deltagelse i det politiske og offentlige liv. Både kvinder og mænd har stemmeret fra det fyldte 18. år, og enhver statsborger har ret til at lade sig opstille til en politisk post. Men Mali har ikke vedtaget kvote-ordninger for kvinders repræsentation i politiske og administrative besluttende organer.

"Kvinders og pigers situation i Mali er meget vanskelig og opgaverne er enorme. Men hvis jeg lægger en sten, du lægger en og en anden lægger den næste, så har vi til sidst en mur!

- Mama Koite, forkvinde FEMNET Mali

> KVINDERNES U-LANDSUDVALG

Rosenørns Allé 12 st. 1634 København V Tlf. 33 15 78 70 Fax. 33 32 53 30 E-mail: kulu@kulu.dk

www.kulu.dk

Dialog & netværk

FOR KVINDERS RETTIGHEDER I MALI

PIGER OG UNGE KVINDER

skal rustes med uddannelse og rettigheder i **Mali**

> Projekt 2:

1000 piger og unge kvinder i Mali skal uddannes i medborgerskab

> Piger og unge kvinder udgør fremtidens Mali. Men uden skolegang og uddannelse kan de se frem til en usikker tilværelse. Adgang til uddannelse er et nåleøje for piger i Mali. FEMNET Mali og KULU vil ruste pigerne til en bedre fremtid med et tilbud om medborger-uddannelse for piger. Pigerne skal ikke blot lære at læse og skrive. De skal også kende deres rettigheder og få indblik i demokrati.

- > 1000 piger skal lære at læse og skrive. Samtidig skal de lære om deres rettigheder og hvordan de udøver deres demokratiske rolle i samfundet.
- > Målet er, at pigerne føler sig som aktive medborgere og en del af samfundet, og at de skal videregive deres viden til andre piger
- > At pigerne kan virke som aktive ambassadører for pigers rettigheder og aktive rolle i lokalsamfundet
- > At de kender grundlæggende kvinderettigheder og vigtig national lovgivning
- > At de kan arrangere og lede debatmøder om kvinders rettigheder og medborgerskab

Programmet vil omfatte 500 piger uden skolegang og 500 piger, som ikke har gennemført grundskolen. Piger i Mali:
I Mali er der skolepligt for alle børn mellem 7 og 16 år. Men kun lidt over halvdelen af alle piger starter

i grundskolen. Og af dem er det under en tredjedel, der afslutter skolen. Mange falder fra allerede i 12 års alderen, før de har afsluttet grundskolen (1. – 6. klasse).

Selvom skolegang er gratis i Mali, har mange forældre ikke råd til skoleuniformer og skolebøger.

Både fattigdom og traditionelle opfattelser spiller ind på pigers mulighed for at gennemføre skolegang og uddannelse. Pigerne lærer fra de er helt små at gå til hånd i hjemmet. De skal passe deres mindre søskende, hente vand og brænde. Måske skal de vaske tøj eller hjælpe til med arbejdet på moderens mark.

På den måde forberedes de på deres kommende rolle som hustru, mødre og småbønder.

Pigerne har ofte så mange pligter, at det er svært at passe skolen. Står valget mellem at have råd til skolegang til en søn eller en datter, så får sønnen lov at fortsætte skolegangen.

Når pigerne bliver teenagere, øges kravene og omfanget af de daglige pligter. Og der er mere kontrol med pigers færden og omgang med andre udenfor familien. Mange piger bliver gift som teenagere. Nogle er kun 12 – 13 år. I Mali er brudeprisen højere, jo yngre bruden er.

- Kvinder kan bryde fattigdommen, hvis de får rettigheder, resurser og indflydelse

Teenageægteskaber sætter en effektiv stopper for pigers skolegang. I en ny svigerfamilie er pigen i en udsat position. På bunden af rangstigen er hun hyppigere offer for vold og begrænsninger i sin bevægelsesfrihed. Hun kan ikke sige nej til sex. Hun risikerer at blive gravid før kroppen er klar. Det kan give komplikationer og hun kan dø af det. Ofte har hun ikke adgang til nødvendig lægehjælp. Enten fordi, hun ikke har råd til det, eller ikke får lov af sin mand eller svigerfamilie.

VERDENSSAMFUNDET HAR BESLUTTET:

- at sikre alle børn gratis obligatorisk grundskole inden år 2015
Mål 2 i 2015 Målene
 - at udjævne uligheden mellem drenge og pigers adgang til uddannelse på alle niveauer inden 2015
Mål 5 i Dakar erklæringen om uddannelse for alle og Mål 3 i 2015 Målene
- VERDENSSAMFUNDET nåede ikke at indfri løftet om:
- at fjerne uligheden i piger og drenges adgang til grundskole og ungdomsuddannelser inden 2005!

Når høsten er slut i de små landsbyer, sender fattige familier en datter til storbyen. Hun skal tjene penge til familien, eller skrabe sammen til sin egen medgift. Men uden skolegang, papirer og beskyttelse havner mange piger i problemer. De udnyttes som underbetalt hushjælp. De havner på gaden, ender i kriminalitet eller som prostituerede. Mange ender i Bamakos kvindefængsel, hvor de kan vente i mange år – bare på at få en dom!
- Vi skal hjælpe disse piger med papirer, uddannelse og praktiske færdigheder til at komme videre!
Mama Koite, uddannet lærer og præsident for FEMNET Mali

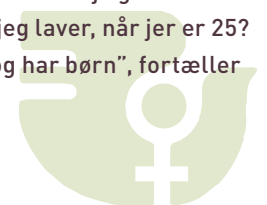
FADIMATA ER 17 ÅR,

tuareg og bor med sin familie i en landsby lidt nord for Timbuktu. Hun har aldrig gået i skole og det har de andre børn i familien heller ikke. "Før tænkte jeg, ikke det var så vigtigt at gå i skole, men nu kan jeg se, at det er en god ide. - Man kan blive skilt, fordi man selv kan skaffe maden. Og man kan også få en bedre mand, fordi han ved at man kan gå", fortæller hun.

FANTA PÅ 19 ÅR

har gået 9 år i skole og fået sig en eksamen. Hun vil gerne være sekretær:
"Men det er jo svært, for så skal man jo gå mere i skole, og vi er fattige!" Hvad jeg laver, når jer er 25? Så er jeg blevet en madame og har børn", fortæller Fanta

KVINDER OG PIGER i Mali

FAKTA OG BAGGRUND

> Mali er det fjerde fattigste land i verden. Det nordlige Mali ligger i Sahara ørkenen og den centrale og sydlige del i halvørken. Mali's spinkle natur resurser er koncentreret om Niger floden, der løber tværs igennem den sydlige del af landet. Der er hyppige tørker og insektplager.

Der er omkring 20 etniske grupper i Mali, fordelt på fastboende småbønder og kvægnomader. Bambara er den største etniske gruppe i Mali, og udgør sammen med beslægtede etniske grupper indenfor Mande sproggruppen lidt over halvdelen af befolkningen. Det officielle sprog er fransk, men Bambara er markedssproget og tales i det meste af Mali.

> DAGLIG KAMP FOR OVERLEVELSE

To tredjedel af befolkningen lever under fattigdomsgrænsen. De fleste bor på landet og lever af landbruget. De dyrker bl.a. bomuld, ris, hirse, jordnødder og rodfrugter. Andre er beskæftiget med fiskeri eller kvægdrift. Kvinder samler og forarbejder vildtvoksende sheanødder. Arbejdsløshed og underbeskæftigelse er et stort problem med en voksende ung befolkning. Mange unge mænd migrerer til nabolande eller Europa, mens kvinder og piger bliver tilbage for at sørge for familien, eller migrerer til nærmeste storby for at finde arbejde.

> KVINDERS SITUATION

80% af alle kvinder bor på landet og er blandt de fattigste. Kvinder får stadig større ansvar for familiens daglige forsørgelse og overlevelse. Men muligheden for selvbestemmelse og indflydelse i familien og lokalsamfundet følger ikke med. Traditionelle opfatelser af kønsroller, arbejdsdeling og kønsadskillelse er udbredt og begrænser kvinders og pigers bevægelsesfrihed og valgmuligheder.

Kvindens adgang til jord og resurser afhænger af deres ægtemænd, fædre og brødre. Adgang til jord reguleres primært efter sædvaneret.

> ÆGTESKAB:

Den officielle ægteskabsalder for piger er 18 år. Men 25% af alle piger er gift, når de er 15 år, og næsten 2/3 del før de er 18 år. Nogle giftes bort allerede i 12 - 13 års alderen. I Kayes regionen er 39% pigerne gift før de bliver 15 år, og 83%, når de er 18.

Dialog & netværk

FOR KVINDERS RETTIGHEDER I MALI

Mali

Areal: 1.241.728 km².

Landbrugsareal: knap 1/3

Styreform: Republik. Overgang til demokratisk styre fra 1992.

Hovedstad: Bamako. Provins-hovedstæder: Koulikoro, Kares, Segou, Timbuktu, Sikasso, Mopti og Gao

Befolkning: 13,5 millioner, 47% er under 15 år. 28% bor i byerne.

Etnicitet: Mindst 20 etniske grupper, ca. 10% er nomader.

Hovedsprog: Fransk og Bambara. Andre sprog: Peul m.fl.

Religion: 90 % er muslimer, 1% kristne, 9% traditionelle religioner.

Forventet levealder: 48,3

Børnedødelighed: 122 pr. 1000 nyfødte.

Mødredødelighed: 1200 pr. 100.000 fødsler

Under fattigdomsgrænsen: 2/3
Ekstrem fattigdom: 1/3

Analfabetisme: 81%

Ekspor: Bomuld, guld.

- Kvinder kan bryde fattigdommen, hvis de får rettigheder, resurser og indflydelse

> BRUDEPRIS:

Oprindelig en symbolsk handling, hvor brudgommen og hans familie kompenserer brudens familie med en gave. I dag praktiseres brudepris som 'en handel', hvor bruden 'købes' og derfor opfattes som svigerfamiliens ejendom. Jo yngre bruden er, jo højere kan prisen sættes!

> POLYGAMI:

42% af alle kvinder lever i polygame ægteskaber. 45 % af kvinder på landet lever i polygami, 34 % af kvinder i byerne. 22% af alle gifte piger i 15-19 års alderen er gift ind i polygame ægteskaber.

> OMSKÆRING:

92% af alle kvinder i Mali er omskåret. 61% af alle piger er omskæres før de er 5 år gamle.

> MØDRE- OG BØRNE DØDELIGHED:

Ca. 1200 kvinder dør for hver 100.000 fødsler. Kun 28% af alle fødsler foregår med støtte fra en jordemoder/fødselshjælper. 85% af alle piger og kvinder i Mali har mindst 30 km til det nærmeste hospital. Abort er tilladt, når det moderens liv er i fare. Godt 142 ud af 1000 børn dør inden for deres første leveår. Et ud af fire inden de er fem år gamle.

> SKOLEGANG:

Mali har indført 9 års skolepligt for alle børn mellem 7 og 16 år. 51 % af alle piger kommer i skole, mod 71% drenge. Men kun 36 % af børnene fuldfører grundskolen. Færrest piger, som ofte forlader skolen i 12 års alderen. Analfabetismen er høj i den voksne befolkning. Kun omkring 12% af kvinderne kan læse og skrive.

> HANDEL MED PIGE/KVINDER:

Mali er både transit-, modtager- og senderland for handel med kvinder og børn. Titusinder af drenge og piger fra provinshovedstæderne Mopti, Ségou og Sikasso - helt ned til 7 år - sendes af forældre, lokkes eller sælges gennem mellemænd til Elfenbenskysten for at arbejde som tvangsarbejdere i bomuldsplantager, miner eller med andet hårdt fysisk arbejde. Unge piger lokkes/bortføres til Guinea som ubetalt hushjælp hos velstillede familier. Unge kvinder handles til Kuwait og Saudi-Arabien til at

arbejde som hushjælp. Piger fra Nigeria handles til Mali for at arbejde som prostituerede.

Vold mod kvinder er en udbredt og accepteret del af dagligdagen. Kvinder rapporterer sjældent vold i hjemmet. Vold mod kvinder i Mali omfatter: Vold i hjemmet, voldtægt i ægteskabet, tvangsægteskab, omskæring, tidligt ægteskab, brudepris, polygami m.m.

Kvindes rettigheder og status i lovgivningen.

Mali underskrev FNs kvindekonvention CEDAW i 1985 og tiltrådte CEDAW protokollen i 2000. Mali har også underskrevet den afrikanske kvinde-rettigheds-protokol, der trådte i kraft i 2005.

Forfatningen har indskrevet princippet om ligebehandling og ikke diskrimination mellem mænd og kvinder. Men i lovgivningen er billedet et andet:

Ægteskabsloven fra 1962 diskriminerer mod kvinder og giver manden eneret til at bestemme om:
(1) ægteskabet skal være monogamt eller polygamt
(2) hvor familien skal bo
(3) om kvinden må arbejde

Kvinder, der er gift med og får børn med udlændinge har ikke ret til at overføre deres statsborgerskab til børnene.

Ingen lovgivning beskytter mod vold i hjemmet.

Kvinder og mænd har lige ret til at stille op til valg og besluttende organer, og både kvinder og mænd har stemmeret. Men der er ingen kvote-ordninger til fremme for kvinders politiske deltagelse.

I praksis bestemmes kvinders juridiske status i et samspil mellem civile, sædvane og religiøse retslige spilleregler.

